

Förvaltningsplan för älg Jönköpings län 2025

Förvaltningsplan för älg i Jönköpings län beslutas av länets Viltförvaltningsdelegationen (VFD).

Förvaltningsplanen 2025 gäller tills vidare och revideras när behov uppstår. Planen utgör riktlinjer som ska vara vägledande för älgjakten i länets älgförvaltningsområden. Särskilt fokus läggs på uppföljning och utvärdering vart tredje år.

Organisation

Länssstyrelsen och viltförvaltningsdelegationen har det övergripande ansvaret för att älgstammen i länet sköts så att de nationella och regionala målen ska uppnås.

Älgförvaltningsgrupperna i länets åtta förvaltningsområden har en nyckelroll genom att via älgförvaltningsplaner sätta upp konkreta mål och riktlinjer för jakten och älgstammens sammansättning. Deras arbete är en förutsättning till att de övergripande målen ska nås. Älgförvaltningsgrupperna samverkar med och leder de ingående älgjaktområdena i respektive älgförvaltningsområde.

Älgjaktområden är basen i förvaltningen och består av frivilliga sammanslutningar av jakträttshavare som ofta jagar tillsammans i ett eller flera älgjaktlag.

Övergripande målsättning

Det övergripande målet är en livskraftig älgstam av hög kvalitet, en produktionsanpassad älgjakt samt en älgstam i balans med betesresurserna. Det betyder att älgstammens medelålder i vinterstam ska öka, samt att älgstammens storlek och skogsbrukets skötselmetoder ska anpassas efter de målsättningar som finns för skogens utveckling och förutsättningar för biologisk mångfald inom området.

Mätbara mål för älgstammen och jakten

- Älgtätheten (antal älgar per tusen hektar i vinterstam) varierar i länets olika förvaltningsområden och mål för tätheten anges i respektive områdes älgförvaltningsplan.
- Andelen tjurar utgör minst 40 % av vuxna älgar.

- Reproduktionen ska öka till 0,75 *kalvar per vuxet hondjur i genomsnitt* mot ett långsiktigt mål på minst 0,85 kalvar per vuxet hondjur.
- Medelslaktvikten för kalv ska öka till 65 kg i *genomsnitt* mot ett långsiktigt mål på minst 70 kilo.
- Vid jakten fälls minst 60 % kalvar.
- Nytt förslag

Uppföljning

De fyra basmetoderna (avskjutningsstatistik, älgobs, spillningsinventering och slaktvikt på älgkalvar) som SLU rekommenderat.

Mätbara skogliga mål

- Årliga betesskador på tall får uppgå till maximalt 5% enligt Äbin och minst 7 av 10 tallstammar ska vid 5 meters medelhöjd vara oskadade av klövvilt.
- Rönn, asp, sälg och ek (RASE) ska kunna bli trädbildande där de förekommer naturligt. Det innebär 400 stammar av RASE per hektar varav minst 10 % ska ha en gynnsam konkurrensstatus för att uppnå ett högre antal vuxna trädindivider av RASE i den äldre skogen.
- Föryngring sker med för ståndorten lämpligt trädslag. Andelen tallungskogar ska öka mot ett långsiktigt mål med tall på en tredjedel av länets skogsmark. Målet innebär att utpräglade tallmarker föryngras inte med gran. På marker som passar både för tall och gran föryngras minst en fjärdedel med tall.

Uppföljning

Återkommande foderprognoser och älgbetesinventeringar samt statistik över ståndortsanpassad föryngring och andel sålda tallplantor.

Mätbara mål för vilt i trafiken

- Antalet viltolyckor med älg ska minska. Det innebär att treårsmedelvärdet i genomsnitt ska vara mindre än 430 älgolyckor årligen.

Uppföljning

Olycksstatistik från Nationella viltolycksrådet.

Påverkan predation

Länets viltförvaltning tar hänsyn till både rovdjur och klövvilt. Om vargrevir etableras är det viktigt att älgstammen håller en hög

kvalitet för att effekterna av vargens predation inte ska påverka populationens storlek i allt för stor grad. Om dessa förutsättningar är uppfyllda ska det över tid finnas utrymme för både etablering av varg enligt den beslutade rovdjurspolitiken och en älgstam i balans med betesresurserna som tål både predation och ett uttag genom jakt.

- Älgförvaltningsområdets mål för älgstammens storlek bör inte anpassas för eventuell framtida predation om de övergripande målen i älgförvaltningsplanen inte är uppnådda.
- När vargetablering konstaterats genom Länsstyrelsens rovdjursinventering bör älgförvaltningsgruppen revidera planen i förhållande till den beräknade predationen.
- Vid planläggning inom vargrevir är det viktigt att följa det senaste kunskapsläget och ta extra hänsyn till förekomsten av övrigt vilt vid beräkning av vargpredation på älg.¹

Uppföljning av planer och mål

Planerna i älgförvaltningssystemets olika nivåer följs upp systematiskt och relevanta åtgärder vidtas för att förbättra måluppfyllnaden i länets älgförvaltning.

- Älgskötselplaner
 - Länsstyrelsen och älgförvaltningsgruppen ska minst vid treårsperiodens utgång följa upp planen.
 - Älgförvaltningsgruppen tar in förslag på åtgärder och lokal kännedom från älgskötselområdet. Älgskötselområdet ska sedan planlägga utefter och bidra till att nå målen i älgförvaltningsplanen.
 - Älgförvaltningsgruppen lämnar förslag till Länsstyrelsen om det krävs administrativa åtgärder, till exempel om området inte uppfyller kraven för att vara ett älgskötselområde.
- Älgförvaltningsplaner
 - Länsstyrelsen följer upp planen minst vid treårsperiodens utgång. Förslag på lämpliga åtgärder och behov av revidering av älgförvaltningsplanen lämnas till älgförvaltningsgruppen, under eller inför nästa planperiod.
- Länets älgförvaltningsplan
 - Länsstyrelsen följer upp planen minst vart tredje år och tar fram underlag tillsammans med Viltförvaltningsdelegationens klövviltsutskott inför Viltförvaltningsdelegationens sammanträde.
 - Viltförvaltningsdelegationen beslutar om revidering och ändringar i planen.

¹ kunskap för närvarande ca 60 älgar per vargrevir i länet.

Samförvaltning av klövvilt

Länets älgförvaltning påverkas i allt högre grad av konkurrens om foder och habitat från annat klövvilt. Ett första steg till en klövviltsplan är att ta hänsyn till de övriga klövviltsarterna som påverkansfaktorer i älgförvaltnings- och älgskötselplaner.

- Älgförvaltningen ska ta hänsyn till konkurrens mellan samtliga klövviltsarter.

Älgförvaltningsgrupper och älgskötselområden rekommenderas att:

- Ta upp frågor om övriga klövviltsarter vid samrådsmöten.
- Ge råd om förvaltning av övriga klövviltsarter i upprättande och uppföljning av älgförvaltnings- och älgskötselplaner.

De som medverkat i beslutet

Beslutet om att fastställa älgförvaltningsplan 2025 har fattats av Viltförvaltningsdelegationen den 26 mars 2025. Det diarieförda ärendet beslutas enhetschef Henrick Blank med vilthandläggare jaktfrågor Ingemar Sjöberg som föredragande.